

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Tyszel

w sprawie z wniosku A. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.
o rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 lutego 2006 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w G.
z dnia 17 maja 2005 r., sygn. akt III AUa .../04,

1) odrzuca skargę kasacyjną

**2) zarządza doręczenie odpisu postanowienia właściwej Radzie
Adwokackiej.**

Uzasadnienie

Dokonując, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., wstępnej oceny skargi kasacyjnej, wniesionej przez A. P. od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z 17 maja 2005 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 10 grudnia 2003 r., w sprawie z odwołania ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. odmawiającej przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd Najwyższy wziął od uwagę co następuje:

Zgodnie z art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną nie spełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., do których należy, oprócz przewidzianych dla każdego pisma procesowego: oznaczenie orzeczenia, od

którego skarga kasacyjna jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości, czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wnioski o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Wniesiona w sprawie skarga nie spełnia tych wymagań, ponieważ nie zawiera ani uzasadnienia przytoczonych (a raczej tylko powołanych) podstaw kasacyjnych, ani też uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania. Autor skargi podnosząc zarzut „błędnej wykładni oraz niezgodność z obowiązującymi przepisami prawa” ani jednym zdaniem nie wyjaśnił ani na czym – jego zdaniem – polega ten błąd oraz jaka wykładnia jest prawidłowa, ani z jakimi „obowiązującymi przepisami prawa” – zaskarżany wyrok jest niezgodny. Wywód prawny, odpowiedni do tak sformułowanej podstawy kasacyjnej, pozostawił Sądowi Najwyższemu. Naruszenie przepisów prawa materialnego – zdaniem skarżącego – natomiast nastąpiło „poprzez przyjęcie” (przez uznanie, polegające na przyjęciu). Od początku orzekania kasacyjnego, czyli od ponad dziewięciu już lat Sąd Najwyższy konsekwentnie wyjaśnia, że nagminne używanie w kasacjach zwrotu: „przez co doszło” do naruszenia prawa materialnego lub procesowego nie jest samo przez się ani konkretyzacją podstawy kasacyjnej, ani jej uzasadnieniem. Tak sformułowany zarzut uniemożliwia weryfikację jego zasadności powodując niedopuszczalność kasacji (postanowienie z dnia 22 maja 1997 r., II UKN 135/97 – notka OSNP 1998 nr 3, poz. 9). Użycie zwrotu „przez uznanie” jest pozbawione znaczenia prawnego, skoro naruszenia prawa materialnego są postawione w zestawieniu ze stanem faktycznym odmiennym od przyjętego za podstawę zaskarżonego wyroku, zamiast wykazania wywodem prawnym błędnej wykładni wskazanych przepisów lub ich niewłaściwego zastosowania – stosownie do art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy wielokrotnie już wskazywał, że podjęta w kasacji krytyka ustaleń faktycznych sądu drugiej instancji, bez wykazania, że zostały dokonane z naruszeniem konkretnych przepisów postępowania i to z naruszeniem, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy – jest bezskuteczne (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 8 maja 1997 r., II CKN 99/97).

Podobnie, przytaczając drugą podstawę kasacyjną, naruszenia przepisów postępowania i zarzucając naruszenie dziewięciu przepisów, skarżący powołał tylko

ich numery, a poza stwierdzeniem, że „uchybenia miały istotny wpływ na wynik sprawy” nie przedstawił uzasadnienia żadnego z tych zarzutów. Nie wykazał w jaki sposób Sąd drugiej instancji dopuścił się ich naruszenia i na czym polega istotność wpływu naruszenia każdego z nich na wynik sprawy. Całe uzasadnienie skarżący poświęcił przedstawieniu stanu faktycznego odmiennego od przyjętego za podstawę zaskarżanego wyroku mimo jednoznacznej treści art. 398³ § 3 k.p.c. stanowiącego, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że stosownie do art. 398³ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego przysługuje stronie od prawomocnego wyroku Sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Oznacza to, że skarga ta nie jest kolejnym środkiem odwoławczym w sprawie, czyli powtórna apelacją, lecz jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych. Zmianę charakteru skargi kasacyjnej w porównaniu do kasacji, przysługującej od nieprawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji wydanych przed dniem 6 lutego 2005 r., podkreśla między innymi, art. 398³ § 3 k.p.c. wykluczający możliwość traktowania kontroli kasacyjnej, jako środka weryfikacji ustaleń faktycznych dokonywanych przez sądy orzekające merytorycznie.

Wskazana wadliwość wniesionej w sprawie skargi kasacyjnej, nie spełniającej wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. jest wystarczającą podstawą jej odrzucenia, jednakże Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że skarga ta nie czyni zadość także powinności uzasadnienia wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania. „Zasadność” skargi, na jaką się jej autor powołuje może być przesłanką jej przyjęcia, jednakże jest skuteczną, jeśli zostanie w skardze wykazana, czyli poparta stosownym wywodem prawnym. Pozbawione takiego wywodu stwierdzenie o „zasadności skargi” jest pozbawione doniosłości prawnej, ponieważ powinnością pełnomocnika sporządzającego skargę jest przedstawienie argumentacji prawnej prowadzącej do takiej konstatacji, natomiast ocena jej trafności należy do Sądu Najwyższego, który jej dokonuje w ramach tzw. przedsądu. Po raz kolejny Sąd Najwyższy przypomina wielokrotnie wyrażane w publikowanym orzecznictwie stanowisko, że poszukiwanie prawnych argumentów usprawiedliwiających zarówno podstawy kasacyjne, jak też potrzebę rozpoznania kasacji (obecnie skargi

kasacyjnej) nie jest rolą Sądu Najwyższego, skoro ten obowiązek ustawodawca nałożył na profesjonalnych pełnomocników uprawnionych do zastępstwa stron w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Stwierdzenie w skardze, że powinna być rozpoznana „z uwagi na jej zasadność” nie zwalnia pełnomocnika z obowiązku jej sporządzenia w taki sposób, by spełniała wszystkie wymagania przewidziane w art. 398⁴ k.p.c. W rozpoznawanym piśmie, nazwanym skargą kasacyjną, w sposób sprzeczny z istotą postępowania kasacyjnego, jego autor zamiast wypełnienia wymagań, jakie ustawodawca nałożył na osoby uprawnione do jej wniesienia, poprzestał na arbitralnej ocenie naruszeń prawa zarzucanych Sądowi drugiej instancji, natomiast przedstawienie prawnej argumentacji uzasadniającej tę ocenę oraz poszukiwanie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji – także pozostawił Sądowi Najwyższemu. Biorąc pod uwagę podobieństwo pomiędzy przedstawieniem okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji, a uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zachowuje swą aktualność bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego, co do warunków, jakimi winna charakteryzować się kasacja jako ściśle prawny środek zaskarżenia, kierowany do Sądu Najwyższego nie bezpośrednio przez strony postępowania, lecz za pośrednictwem działających w ich imieniu zawodowych pełnomocników procesowych. Orzecznictwo to, dotyczące obowiązującego przed dniem 6 lutego 2005 r. art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. ma zastosowanie również do skargi kasacyjnej. Zatem uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania winno powoływać się na przesłanki zawarte w treści art. 398⁹ § 1 k.p.c., które pozwalają Sądowi Najwyższemu na dokonanie przedsądu, czyli oceny skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia orzeczeń sądowych, służącego ujednoliceniu orzecznictwa sądów powszechnych, pod kątem przydatności rozstrzygnięcia zapadłego w wyniku rozpoznania konkretnej skargi kasacyjnej, dla przyszłej praktyki sądowej (por. uzasadnienie uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz Izby Cywilnej z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02 – OSNP 2003 Nr 15, poz. 346).

Sporządzenie skargi z tak istotnymi wadami jej podstawowych elementów konstrukcyjnych, wskazanych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. stwarza jedynie jej pozór. Subiektywne przekonanie strony i jej pełnomocnika o rażącym i oczywistym

naruszeniu prawa przez Sąd drugiej instancji nie zostało wymienione w enumeratywnym katalogu przesłanek, warunkujących rozpoznanie skargi kasacyjnej, a zatem z woli ustawodawcy nie może być przesłanką przyjęcia jej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/05). Sąd Najwyższy po raz kolejny przypomina swe stanowisko wyrażane, od początku wprowadzenia orzekania kasacyjnego, że pismo procesowe sporządzone wprowadzie przez osobę uprawnioną, wykonującą zawód prawniczy o najwyższych kwalifikacjach, lecz z wadami w zakresie elementów konstrukcyjnych kasacji, a w aktualnym stanie prawnym skargi kasacyjnej, jest tylko pozorem tego ściśle prawnego środka zaskarżenia i taka skarga jest niedopuszczalna z innych przyczyn, o jakich stanowi art. 398⁶ § 2 k.p.c., podlega więc odrzuceniu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów i art. 398⁶ § 3 i 4 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.